

WERKGROEP MILIEUBEHEER BERG EN DAL

Postbus 26, 6560 AA Groesbeek
secretaris@wmg-groesbeek.nl
www.wmg-groesbeek.nl

Aan de gemeenteraad van Berg en Dal

Groesbeek, 10 maart 2023

Betreft: **bestemmingsplan Groen Groesbeek**

Geachte raadsleden,

Op de agenda van de raadsvergadering van 16 maart a.s. staat de goedkeuring van het gewijzigd bestemmingsplan Groen Groesbeek. Helaas is de geplande voorbespreking in de carousel afgelast waardoor er wellicht minder gelegenheid is voor de raad om tot een afgewogen oordeel te komen. Wij adviseren u om vooralsnog niet in te stemmen met het voorstel zoals het er nu ligt. De reden daarvoor is de gebrekkige hydrologische onderbouwing waardoor er grote gevolgen voor de omgeving kunnen ontstaan. De WMG heeft geen principiële bezwaren tegen woningbouw op deze locatie.

In onze zienswijze op het ontwerp bestemmingsplan hebben wij onze zorgen geuit en vragen gesteld over de bodemgesteldheid (leemlagen, grondwater) en de waterafwikkeling van de nieuwe woonwijk. Zoals bekend is de vlakbij gelegen bosvijver de Koepel verdroogd (en nu met kunstgrepen hersteld en gewijzigd van een natuurlijke grondwatervijver in een regenwatervijver). Een van de oorzaken is waarschijnlijk de verdroging op de stuwwal waardoor het grondwaterpeil met ca. 1,5 tot 2 meter is gezakt, en ook wordt vermoed dat als gevolg van de woningbouw in het Herwendaal voorheen ondoorlatende leemlagen zijn lekgeprikd waardoor grondwaterbanen veranderd zijn.

De hydrologie van het gebied is zeer ingewikkeld doordat er scheefgestelde leemlagen uit de voorlaatste ijstijd aanwezig zijn. Dergelijke leemlagen kunnen het grondwater sterk beïnvloeden. Dat concludeert ecologisch bureau Hanhart Consult dat in 2012 onderzoek deed aan de Koepel in opdracht van Staatsbosbeheer. In dit rapport 'Bodemonderzoek en aanbrengen leemscherm bronvijver de Koepel' staat op pag. 34: "Het belang van de lokaal voorkomende leemlagen in de grondwaterstroming wordt bevestigd door de aanwezigheid van een bronvijver ter hoogte van de kruising Knapheideweg-Baden Powell laan, op een hoogte van 38 m +NAP. Hier bevindt zich dus stromend grondwater 10 meter hoger dan de Koepel!"

Let wel, de afstand tussen deze vijver en de Koepel bedraagt slechts 250 m. Hanhart schrijft dat niet alleen leemlagen dergelijke effecten teweegbrengen, maar ook ijzerconcreties, die zeer harde lagen in de ondergrond kunnen vormen. Dergelijke harde ijzerconcreties heeft hij aangetroffen in zijn boorstalen.

Voorkomen moet worden dat bij het funderen van de nieuw te bouwen woningen dergelijke leemlagen en ook ijzerconcreties doorboord worden. Op onze vraag hoe dit voorkomen gaat worden is helaas geen antwoord gegeven. Sterker nog, er is nog niet eens duidelijkheid gekomen over de

precieze aanwezigheid van deze lagen. Er is bij de bemonstering van de bodem maar één boring verricht die tot 4 m diepte ging, op de plek waar de wadi's gesitueerd zijn. Daaruit bleek dat op een diepte van 1,5 - 3,0 m een matig leemhoudende zandlaag zit die moeilijker waterdoorlaatbaar is. De overige boringen waren 2 m diep en meestal maar 50 cm diep. De diepe boring (tot 4 m) laat buiten de matig lemige zandlaag geen echte (blauwe) leemlagen zien. Dat wil echter niet zeggen dat ze er niet zijn.

In de Waterhuishoudkundige analyse van Buro Ontwerp & Omgeving wordt bevestigd dat er leemlagen zijn aangetroffen. Ook de naar aanleiding van de zienswijzen opgestelde geohydrologische analyse van ASC Sports & Water bevestigd dat er tot een diepte van circa 1,5 m onder maaiveld veelal matig leemhoudende zandlagen en leemlagen zijn aangetroffen. Vaak zijn dergelijke leemlagen schuingesteld en niet continue aanwezig. Zoals vermeld zijn ze onder bosvijver De Koepel gevonden (Hanhart 2012). En de aanwezigheid van een bron bij Garage Oomen geeft aan dat ook daar een leemlaag in de Drulse beek dagzoomt.

De grondwaterstand is de afgelopen decennia met 1,5 tot 2,0 m gedaald, met grote gevolgen voor de Eau de Colonjes, de Foeperpot e.d. Bij de nieuwbouw dient rekening gehouden te worden met een hogere grondwaterstand die mogelijk in de toekomst weer bereikt wordt als gevolg van anti-verdrogingsmaatregelen, zo hebben wij in onze zienswijze betoogd. De initiatiefnemer geeft bij monde van ASC Sports & Water aan het daarmee eens te zijn: er wordt nu van uitgegaan dat de gemiddelde hoogste waterstanden 1,0 tot 1,5 m onder maaiveld zitten. De bodem van de wadi's ligt op ca. 0,4 - 0,5 m diepte, dus ruimschoots daarboven. Tot onze verbazing stelt ASC Sports & Water vervolgens dat, kennelijk als gevolg van het gewijzigde uitgangspunt over de gemiddelde hoogste waterstand, de infiltratiecapaciteit van de wadi's vergroot moet worden. En dat wil men doen door het verwijderen van de onderliggende leemlaag en het ontstane gat op te vullen met zand! Het doorprikken van de leemlaag zou volgens ASC Sports & Water zelfs gunstig zijn, omdat ter plekke het regenwater uit de wijk beter in de bodem kan wegzakken en daarmee het grondwatersysteem beter gevoed wordt en een kweltoename bevorderd wordt.

Theoretisch heeft men gelijk dat inzigen van regenwater beter is dan het oppervlakkig laten wegvloeien, maar op deze specifieke locatie kan het doorboren van slecht doorlatende lagen grote invloed hebben op de grondwaterstromen, zoals hierboven beschreven. Juist in dit gebied is het dus van groot belang precies te weten waar de leemlagen of ijzerconcreties zitten en hoe die uitwerken op de zeer ingewikkelde hydrologie van het gebied.

De WMG wijst al decennia op de risico's van het doorboren van leemlagen in dit gebied. Het dreigt nu bij de aanleg van de wadi's weer te gaan gebeuren (en misschien ook bij de aanleg van de funderingen van de woningen?). Het kan ertoe leiden dat grondwaterstromingen veranderen en dat zelfs anti-verdrogende maatregelen die mogelijk in de toekomst genomen worden ('De blauwe motor') deze trend niet meer zullen kunnen keren. De WMG vindt het daarom onverantwoord om dit plan door te laten gaan zonder dat de leemlagen onder het plangebied in kaart zijn gebracht. De WMG zal zich blijven verzetten tegen het doorboren van leemlagen en pleit, naast het doen van het noodzakelijke onderzoek, voor andere manieren om piekbelasting van zware regenbuien tegen te gaan. Dat kan bijv. door minder weg- en erfverharding, de aanleg van vegetatiedaken, terrasachtige kavels, aanleg van graften en bodemconserverende wadi's. Als de lokale omstandigheden daarom vragen, zijn maatwerkoplossingen noodzakelijk.

Met vriendelijke groet,

Jo de Valk
voorzitter